

Universitätsbibliothek Paderborn

**Jncipit solemne opus expositionis Euangeliorum
dominicalium tocius anni reuerendi magistri Alberti de
Padua ordinis frat[rum] heremitaru[m] sancti Augustini**

Albertus <de Padua>

VIme, 1480

Secunda pars

urn:nbn:de:hbz:466:1-30888

lviii

sanitas in infirmitate, vita in morte, potencia in fuitate, honor
in ignominia. et cu nihil videamus stabile in mundo ipsa particularis creature ruina designat nobis aliquem totum mundum deficere.
sed ista abscondita sunt ab oculis insipientium, quod pacem mundi die
suo trahi fruuntur. de quibus Job. 21. dicit in bonis dies suos, et
in mundo ad inferna descendunt. Ad tertiam civitatem scilicet ad adam,
venit Christus, qui per gloriam visitat eum hominem. Ite videt peccatum
anime nephanum opa, ipse qui solus novit corda filiorum hominum. Eze. 16. transiens per te vidi te dulcari in sanguine tuo, et
vidi te et ecce tuus amatus. Item sicut Christus adam peccatorum
Oecl. 1. super hoc plangit et vitulabatur, quod despiciata est plaga eius.
Si vero consideraret adam statum sue culpe, et quem statum penitentiae in futu-
ro expectet, ipsa cuius Christo plangeret semetipsum. Sed prius delecta-
tio tollit considerationes mortis repetentes, tollit timores distracti mundi
ei, tollit etiam angustias penitentiae inferni. propter quod Tren. 1. sorores
eius in pedibus eius, quod non est recordata finis sui. Unde nos horum
Ibla. 46. memoremus istud, et abundam. redite purificatores
in eos.

Sed pars.

D

Ecundo, cum dicunt, Quia veniet, significat terribilis decla-
ratio future calamitatis, et duo facit. primo namque pre-
dictum sex illius civitatis miseras. quare prima est obsi-
dio ipsius, quod veniet dies in te. post 40 annos ab ascen-
sione domini venerunt isti dies sublustris eius. et attende, quod Christus per spe-
ritus significauerat supra nomine dei singulariter, plurali vero nu-
mero significat dies aduersitatis: quod modica fuit prosperitas in con-
patione aduersitatis. Procl. 10. anni impiorum breuiabantur. bre-
uiabantur quidem in culpa, ut dilatentur in pena. ps. vii. sanguinum
et dolosum non dimidiabatur dies suos. isti sunt dies super hanc civi-
tatem promulgati. Eze. 22. civitas effundens sanguinem in medio sui,
ut veniat Christus eius, quem polluta est in sanguine, qui a te fatus
est a proprio secreto dies tuos: et circumdabatur te inimici tui:
Thyatira. 1. et Vespasianus, romani viri principes cui exercitu suo,
de quibus predixit balaam Nuero. 24. veniet in triplo de ytaliam, et
superabunt astros, vastabuntque hebreos, &c. quo vero circumde-
nit eam addit: vallo. est at vallum cataphractaria facta de lignis,
quod nos dicimus palangatum, eo quod de palis fiat. Romani igitur
obsidentes iherusalem, tres aggeres circa eam fecerunt vallis munitos,
ut nemo egrediantur ingredi posset. Eccl. 9. venit atra eam rex
magnus, et uallauit eam, extruxitque munitos per gitterum. et per
ea est obsidio. vallo at circumdata fuit hec civitas in vindictam,
quia Christus caput iudei circumderant corona spinea. Secunda

Sermo

aduersitas ciuitatis fuit, quia inimici eius sua etiam punitia ea cum circuiter derant. unde subdit; et circuiter abunt te: sua punitia corporali. nouem enim annis eam obsederunt nullo ferente auxilium. et hoc in vindictaz, quoniam iudei circuiter derunt christum in morte cum gladiis et fistibus. Eccl. 5. circumdegerunt me vndeque, et non erat qui adiuuaret: respicentes eram ad intiorum hominum, et non erat. Tertia autem aduersitas fuit angustiatio ipsius ciuitatis: et coangustiabant te vndeque. coangustati valde fuerunt iudei, quia nulla erat euasione via. exire enim volentes ciuitatem, incidebat in glorium; manentes vero in ea fame pabant. et hoc posuit eis Moy ses Deu. 28. in omni terra tua obsideberis intra portas tuas: et comedes fructum uteri tui, et carnes filiorum tuorum et fili aziz tuorum quos dederit tibi dominus in angustia et vastitate, quod opprimet te hostis tuus. Ad latram enim, ut dicit Iosephus, tanta fuit angustia ipsius ciuitatis, ut carnes filiorum manducarent. et hoc in vindictam, quoniam sicuti Christo dederunt aetem in eruce. tres dicte aduersitates posserunt capaces ciuitatis, sequuntur tres aliae destrucoes ipsius. Quarta aduersitas post captionem ciuitatis, fuit ipsius eversio: et ad terram posterum te: cuncta nanci edificia, turre et muros ciuitatis deiecerunt ad terraz. Tertia. et precipitauit dominus, nec peccat, omnia speciosa Jacob: destruxit in furore suo munitiones virginis iuda, deiecit in terram: et hoc in vindictam, quod corpus Christi mortuum oportuit sepeliri in terra. Quinta aduersitas fuit ipsoz iudeorum occisio: et filios tuos et iudeos: qui in te sunt: geniti simple, posterum ad terram, occidendo sine misericordia. Tertia. et iacuerunt in terra foecis puer. et senex: virginis meae et iuuenes mei occiderunt in gladio, interfegi in die furoris tuipassisti, nec miseraberis. undecies enim centena millia fame pierunt, nonaginta septem millia venditi sunt, triginta vero ex eis uno denario, et vndeceies centena millia gladio et fame occiderunt in vindictaz: quod Christi filios aplos plecent sunt. Sexta aduersitas, fuit omnimoda ipsius desolatio: et non relinquit in te lapidem super lapide. Mich. 3. Syon quasi ager arabicus, et ihrlm quasi acerius lapidum erit. et mos templi in excelsa situaz. cum enim Tytus euertisset ciuitatem, iudei qui fugerant post recessum eius reperunt edificare, tunc romani illuc miserunt Elyum Andrianum qui sic ciuitatem euertit, ut nec remanet lapis super lapide, et tunc in perpetuum dispersi sunt, quia noluerunt sub aliis Christi congregari in fidem ecclesie, propter quam culpam adhuc in totum orbem dispersi sunt.

¶ Secunda
non generalis causa istius aduersitatis: eo quod non cognoveris:
ideo non cognovist, quia cognoscere noluit, malitia et inuidia

Iviii

exœcatis: tpus visitationis tue: tpus visitationis fuit tpus
 gracie, quo xp̄us per suā corpalem p̄ntiā visitauit iudeos. qd̄
 tpus si cognouissent, xpo credidissent, nec sup̄dictas sustinuis-
 sent calamitates. et ideo querit dñs eorū cecitatē Hier. 8. mil-
 ius in celo cognouit tpus suuz, et turtur et hyrundo et cyco-
 mia custodierunt tpus aduentus sui: p̄plus aut̄ meus non co-
 gnouit iudicium dñi. sic igitur xp̄us visitauit iudeos, q̄ ip̄ius
 visitatio fuit eis destructionis occasio. et h̄ ipse pd̄ixit eis lōge
 ante Exo. 33. p̄plus dure ceruicis essemel ascendam in medio
 tui, et delebo te. Querit, quare xp̄iani iudeos nō p̄sequantur?
 Et dicendū, q̄ huius plures sunt cause. Prima, ppter reuerentia
 xp̄i et apl̄orū, qui ex illo populo fuerunt sibi carnē. Secunda, ppter
 honore p̄iarcharuū et prophetarū, ex quibz p̄pls ille p̄cessit. 3.
 ppter grām antique amicitię, qm̄ si nūc reprobati sunt, ex anti-
 quo tñ fuerunt familiares et p̄plūs dei. Quarto, ppter reueren-
 tiā legis eoz, q̄ à dō data fuerat, sustinēm⁹ iudeos obhnatores
 eius. Quinto, q̄ xp̄iani descendērunt ex ilhs sibi fidez. vñ ecclia
 dicit synagoge filia. sustinēdi at sunt p̄gemitores nr̄i, licet mali-
 ne similes videamus filiis vīpre. qui p̄priam p̄imunt matrem.
 Sexto, q̄ iudei libiūp̄is sunt signū sue reprobaciōis. legem em̄z
 suā nūq̄ ita bñ huauēt, sicut tpe isto post xp̄m: et tñ in om̄eis
 terram disp̄si sunt. vñ dñ dñt intelligi, q̄ n̄tu eorū deus nō accep-
 tat, alias liberaret eos sicut pm̄ibat, q̄ de cūdis locis reduceret
 captiuitate eoz, dñmō legē tenerēt. Septimo, q̄ ipsi sunt nob̄
 continuū correctionis exemplū: flagellant em̄ multis angustiis.
 ppter suā incredulitatē, ne nos in incredulitatē incidam⁹. Dcta
 uo, q̄ ipsi sūt nr̄e fidei affirmatiō: habent em̄ penes se libros au-
 tenticos, ex quibz testimoniū p̄ferimus de xpo. Nono, q̄ passio
 xp̄i et multa misteria salutis nr̄e deus p̄ iudeos tanḡ p̄ malos
 ministros optus est. Ne ergo obliuiscam⁹ quis fuerit iudaicus
 populis, eos dimittim⁹. vnde ps. deus ostendit mihi sup̄ mi-
 mitos meos ne occidas eos, neq̄ noliuiscam̄ populi ma. De
 cimo, seruante iudei, q̄ in fine mundi credituri sunt et tunc ois
 istratel salutis erit, vt dicit apl̄us. ps, duerent ad vesperam, in
 terim vero famē patiente vt canes. f Nota, q̄ tunc pec-
 catrice aie dies veniūt, in q̄bz puniūt, qn̄ p̄ vita p̄ntis diē, ad
 uenit dies mortis, cui succedunt penaꝝ dies eterni. Job. 30. in
 memet ipso marcescit aia mea, et possidet me dies afflictionis.
 Agonizāte aut̄ aia peccatrici in exitu sui a carne, sup̄dictas sex
 patitur aduersitates. Primo quidē iūmici eius demones circu-
 dant eaz triplici vallo p̄torū, cogitationis, locutiois, & operis,

Sermo

sic ut anima vndiqz videat profunditatē suoz scelerū. Ione 2.
cir cū dederunt me aque usq ad aīam meā abyssus vallavit me
Sed o, etiā demones circumdant aīaz sua pñcta terribili. Sap. 17.
psone tristes illis appentes paucē p̄estabunt. Tercio, o angu
statur anima vndiqz, et in arca cluditur. Concludit̄ur nang
inter vitam et mortē, concludit̄ inter culpaz et penā. Est em̄ int̄
finem culpē et inicū penē, astringit cā pena sequēs mortem, cō
stringit eam vītē em̄mus, ita ut nesciat quid faciat, sed desp̄et.
Sap. 5. p̄ angustia spūs gemētes. 2. Re. 1. Interfice me, qm̄ te
nent me angustie. 4. homo ad terram p̄sternit, corpus quidez
ad terram deiat. Ecl. 2. de terra sunt oēa facta, et in terra p̄ter
reducēt, aīa vero p̄sternit ad inferuz, qui est in medio terre.
p̄s introibunt in inferoz. Quanto filii anime, omnis actus
et opa eius ad terram deiciunt, qz nulla ex tunc adest bene ope
randi facultas. Ecl. 11. nec opus, nec rō est apud inferos, quo
tu p̄peras. omnis etiā aīe d̄sideratio sic est ad terram prostrata,
vt nihil occurrat anime nisi pena infernal. Sexto, nō relinquit
lapis sup lapide, qz nihil v̄tutis in anima damnata relinquit,
ex quibz est spūale edificiū. Tren. 4. qm̄ obscuratuz est aurum,
mutatus est color optim⁹: dispersi sūt lapides sanctuarij in ea
p̄ite omnium platearum. xc.

Tertia pars.

Ercio, cum dicitur: Et ingressus in tangit feruor cor
reptionis xp̄i p̄ amouenda cupiditate. Et hoc idem le
gitur Mat. 21. et mar. 11. vbi duo facit, qz corrector
debet emēdare et instruere. p̄mo ergo oīdit, quomō
emēdauerit: Et ingressus in templū. Non hēbat xp̄us irlumis
vltū domiciliū, et iō ad templū tangit p̄ris pallatiū est ingress⁹
Tu igit̄, vt dicit Cris. lis xp̄i imitator, vt cū ad aliquē locū iue
ris, p̄mū ad eccliam curras. Cepit eūcē vendētes in illo et emē
tes. in Mat. a Mar. addit̄, qz mēlas numularior̄ et cathedras
vendentū columbas enertit. Consulentes em̄ sacerdotes sue cu
piditati, ordinauerit in atrio templi venditores aīaliū, vt a lon
gimquo venientes, qui secum hostias deferre nō poterant, hērent
eas in promptu. ne vero aliquis excusaret defectu pecunie, erat
ibi numularii, qui sub cautole spe alicuiis domi comodabant pecu
niā. vendebant etiā ibi columbe p̄ sacrificio paupm; hoc vero
grauē erat peccatū, tū rōne auaricie sacerdotis, tum rōne nego
tiacis que siebat in templo; tū etiam rōne usurp̄e ibi commis̄e, rō
ne domi recepti p̄ pecunia comodata. Eze. 18. usuram et oīez
suphabūdanciā non acipiētis. Quia vero, vt dicit Greg. ruina
ppli maxima erat ex culpa sacerdotum, et ex his que siebant in